

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/161680

Sayı : 54045643-610- 1651
Konu : Yazılı Soru Önergesi

21 ...24/2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) 11.03.2015 tarihli ve 43452547-120.00.07-[7/61680]-219420 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 26.03.2015 tarihli ve 31853594-610-2-9887-1311 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan, Giresun Milletvekili Selahattin KARAAHMETOĞLU'na ait 7/61680 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

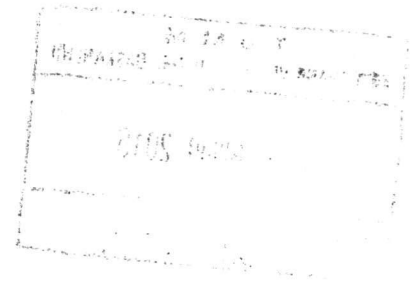
Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

Ek: Cevabi görüş 7/61680 (3 sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Selahattin KARAAHMETOĞLU
Giresun Milletvekili
Esas No : 7/61680

2001/3267 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı İle Giresun, Ordu, Trabzon, Samsun, Artvin, Rize, Gümüşhane, Sinop, Kastamonu, Bartın, Zonguldak, Düzce, Sakarya ve Kocaeli illeri dâhil 14 il ve 105 ilçede fındık dikimi ve bahçe yenilenmesine izin verilmiştir. Bu il ve ilçelerde de 1. ve 2. Sınıf tarım arazileri ile eğimi % 6'nın altında olan 3. Sınıf tarım arazilerinde bahçe dikimine ve bahçe yenilenmesine izin verilmemiş ve ruhsatsız olarak değerlendirilmiştir.

2009/15201 Sayılı " Fındık Üreticilerine Alan Bazlı Gelir Desteği ve Alternatif Ürüne Geçen Üreticilere Telif Edici Ödeme Yapılmasına Dair Bakanlar Kurulu Kararı ile 3 yılda 176 bin hektar alanda fındık ağaçlarının sökülmesi hedeflenmiştir. Yine bu kapsamda 81 bin üreticiye, 2009-2012 yılları dikkate alınarak dekar başına 3 yıl için toplam 600 lira ve toplam 753 milyon lira destekleme ödemesi yapılacağı öngörülmüş, Kararnameyi Hazine Müsteşarlığı ile Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı birlikte yürütmüştür. Fakat bu kapsamda fındık üretiminden vazgeçip alternatif ürüne geçen üreticilere;

2009 yılında 5 ilde 327 üreticiye, 354 hektar alan için, 1,1 Milyon TL,
2010 yılında 8 ilde 526 üreticiye, 597 hektar alan için 1,3 Milyon TL,
2011 yılında 7 ilde 564 üreticiye, 631 hektar alan için 1 Milyon TL olmak üzere,
2009-2011 yıllarında üreticiye toplam 3,4 Milyon TL telif edici ödeme desteği verilmiştir. Sonuç olarak fındık bahçelerinin sökülüp yerine alternatif üretime geçilmesi stratejisi başarılı olamamıştır.

Geçtiğimiz hafta ise Bakanlar Kurulunun "Fındık Alanlarının Tespitine Dair Kararda Değişiklik Yapılması Hakkında Karar"ı Resmi Gazete'nin 7 Şubat 2015 günlü nüshasında yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre fındık dikimi yapılmasına izin verilen illerin sayısı 14'ten 16 'ya yükseltilmiş ayrıca bazı illerdeki alanların daha da genişletilmesine izin verilmiştir. 14 ile ilave olarak Bolu'nun Göynük ve Mudurnu ve Tokat'ın Erbaa İlçelerinde Ordu, Trabzon, Zonguldak ve Bartın'ın bütün ilçelerinde fındık dikimi yapılmasına izin verilmiştir.

Hatırlanacağı üzere; dünyada ve ülkemizde fındık üretimi yapılan Bölgeler ve İller değerlendirilerek oldukça doğru istatistiki tespitlerin yapıp tartışıldığı Fındık Çalıştayı gerçekleştirilip kararlar alınmıştı. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre fındık üreten ülkelerin dekar başına verim ortalaması ülkemizde 108 kilogram iken ABD'de 293, Gürcistan'da 201, İtalya'da 183, İspanya'da 125 kilogram olduğu, fındık üretim sahalarımızın %40 ila 50'sinin yani 150-200 bin hektarının yaşlı ekonomik ömrünü tamamlamış bahçelerden oluştuğu ifade edilmiştir. Yani hektarda fındık üretiminin, ABD'de 2,6 ton, İtalya'da 1,68 ton ve İspanya'da 1 iken ülkemizde yalnızca 0,94 ton olduğu ifade edilmiştir. Ülkemizde fındık üretimi yapılan Samsun, Sakarya illeri ve son Bakanlar Kurulu Kararı ile fındık dikimine izin verilen Bolu İllerinin Giresun, Ordu ve Trabzon İllerine nazaran işletme büyüklüğü ve verim yüksekliğine dikkat çekilmiş, yine bu illerimizde 50-60 yaşından küçük fındık bahçesi ekonomik ömrünü tamamladığına vurgu yapılmıştır. Yine Giresun Ordu ve Trabzon illerinin diğer illere göre eğimli arazilerinde üretim maliyeti yüksekliğine dikkat çekilmişti. Fındık arazileri büyük olan diğer illerimiz Giresun, Ordu, Trabzon illerine nazaran fiyat desteğinden daha yüksek oranda yararlandığına dikkat çekilmişti.

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Çalıştay'da hayata geçmesi zaruret arz eden konularda kararlar alınmış sonuç bildirgesinde yer almıştır. Dolayısıyla yıllardır bahsettiğimiz üzere; fındık bahçelerinin gençleştirilerek, verimliliğin artırılması, bölge üreticisine özel destek sağlanarak gelir düzeyinin artırılması başta işsizlik, geçim sıkıntısı sebebiyle göç veren Doğu Karadeniz fındık üreticisini köylerinde tutacak önemli bir adım olacaktı. Bu hususlara ilişkin olarak:

SORU 1) Fındık Çalıştayında dikim alanlarının genişletilmesi de yer almış mıdır? Fındık üretimine ilişkin acil çözüm bekleyen önerilere öncelik verilmeme sebebi nedir?

SORU 2) Bakanlar Kurulu'nun fındık dikim alanlarının genişletilmesi kararı ile iktidarınız ve Bakanlığınız yeni bir fındık stratejisi mi uygulamaya başlamıştır?

SORU 3) Bu kararnameye ülkemiz fındık üretim miktarı yeterli bulunmadığı için mi gerek görülmüştür?

SORU 4) Yıllardır fındık üretim miktarının fazlalığından şikâyet edip alternatif ürün desteğini savunan kesimlerin, yeni fındık bahçesi dikimi yapan üreticiye teşvik anlamına gelecek son Bakanlar Kurulu Kararını da memnuniyetle karşılaması hükümetin uzun vadeli bir fındık politikasına sahip olmadığını göstermekte değil midir? Ülkenin fındık üretim politikası üreticiyi dışarıda tutan dar menfaat gruplarının önerilerine göre mi şekillendirilmek istenmektedir?

SORU 5) Bu kesimlerin bir yıl öncesine kadar arz fazlalığından şikâyet etme sebepleri araştırılmış mıdır? Bu kararname hazırlanırken bu kesimlerin görüşü yanında üretici ve üreticinin temsilcisi kuruluşlar ve örgütlere neden sorulmamıştır?

SORU 6) Fındık dikim alanlarının azaltılması ve Giresun Ordu ve Trabzon illerinde fındık üretiminin veriminin artırılmasına dönük bir karar alınması daha önceki Bakanlar Kurulu Kararları ve Fındık Çalıştay kararlarına daha uygun bir adım olmayacak mıydı? Kararname'de bu hususlar niçin yer almamaktadır?

SORU 7) Bahçe yenilenmesine izin verilmeyen 1. ve 2. Sınıf tarım arazileri ile eğimi % 6'nın altında olan 3. Sınıf tarım arazisi standartlarında bahçelerde fındık dikimine Bakanlar Kurulu kararı ile izin verilmekte midir?

SORU 8) Fındık dışında gelir getirici birçok tarım ürünü yetiştirme imkânı bulunan il ve ilçelerde fındık dikimi yasal dayanağa kavuşturulurken, fındıktan başka alternatif ürünü bulunmayan Doğu Karadeniz Bölgesi'nin fındık üreticisi bir kez daha yalnız bırakılmamış mıdır? Bakanlar Kurulu Kararı'nın fındığın kalbi Giresun, Ordu, Trabzon illerinin Doğu Karadenizli fındık üreticilerinin menfaatlerine aykırı, onları daha da mağdur edecek siyasi bir karar olduğu iddiaları hakkında ne düşünüyorsunuz?

SORU 9) Fındık üreticimizin, hükümetinizden Doğu Karadeniz'de fındık üretiminin ve veriminin artırılmasına dönük bir strateji kararı beklediğini biliyor musunuz?

SORU 10) Hükümetinizin, Doğu Karadeniz'de fındık üretiminin yıllar geçtikçe azalması ile diğer bölge illerinde artırılmasına dönük gizli bir strateji uyguladığı iddiaları doğru mudur?

KB 31'

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

CEVAP 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10) Ülkemizde ruhsatlı fındık üretimi 2844 sayılı Fındık Üretimine Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi Hakkındaki Kanun ve 3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen alanlarda 14 İl ve 105 İlçede yapılmaktadır. Fındık ürününün ekolojisine uygun Doğu ve Batı Karadeniz bölgelerinde mevzuatta belirlenen kriterleri taşıyan alanlarda üretime izin verilmektedir.

Fındık üretimine izin verilen alanlarla benzer ekolojik özelliklere sahip, yörede ağırlıklı olarak fındık üretimi yapıldığı veya sadece geçim kaynaklarının fındık üretimi olduğu yönünde Bakanlığımıza sivil toplum kuruluşlarından ve üreticilerimizden yoğun talepler gelmekte ve il/ilçelerinin ruhsatlı alanlar kapsamına alınması talepleri gelmektedir.

Alan genişlemesine yönelik çalışmalar öncesinde ruhsatlı alan kapsamına alınma talebi olan ilçelerin tarımsal üretim verileri incelenmiş olup, bu ilçelerde yaklaşık 86 bin dekar alanda 8.140 ton fındık üretimi yapılmaktadır.

Bakanlığımızca ruhsatlı alanlar kapsamına alınması düşünülen fındık bahçeleri 3, 4, 5. sınıf ve % 6 eğim ile üzerindeki tarım arazilerinde tesis edilmiş olan fındık bahçelerini kapsamakta olup, 1. ve 2. sınıf tarım arazileri ile eğimi % 6'nın altında olan 3. sınıf tarım arazilerinde fındık dikimine izin verilmemektedir. Dolayısı ile yapılacak olan düzenleme taban arazilerdeki fındık bahçelerini kapsamamakta, bu alanlarda başka alternatif ürünlerin yetiştiriciliğinin yapılması ekonomik olarak mümkün görülmemektedir.

Ruhsatlı fındık alanları kapsamına alınma talebi bulunan 18 ilçe, 2001/3267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yer alan fındık üretimine izin verilen sahalarla aynı ekolojik özelliklere sahip olup, izinli olan ilçelerle komşu yada yakın olan ilçelerdir. Bu alanlarda bulunan fındık bahçelerinin ortalama yaşı 20-30 arasında değişmektedir.

2001/3267 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında yer alan kriterleri taşıyan alanların ruhsatlı fındık alanları kapsamına alınması ve fındık üretimi dışında geliri olmayan üreticilerimizin alan bazlı gelir desteğinden yararlanmasına yönelik çalışılmaktadır.

Ayrıca, Doğu Karadeniz Bölgesinde fındık alanlarında bir azalma söz konusu olmayıp, bir kısım fındık bahçelerinin ekonomik ömrünü tamamlamış olması ve son yıllarda yaşanan olumsuz iklim koşulları nedeniyle verim düşüklüğü söz konusudur.

Bakanlığımızca yaşlı ve ekonomik ömrünü tamamlamış olan fındık bahçelerinin yenilenmesi ile ilgili olarak bir çalışma başlatılmış olup, fındık bahçelerinin sökümlü ve gelir kaybının telafi edilmesi için üreticilerin desteklenmesi hedeflenmektedir.